

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/83/2003

POPARCIE DLA INTEGRACJI NA CZTERY TYGODNIE PRZED REFERENDUM AKCESYJNYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wydarzeniem ostatnich tygodni było podpisanie 16 kwietnia przez przedstawicieli piętnastu krajów Unii Europejskiej i dziesięciu państw kandydujących traktatu akcesyjnego, określającego warunki członkostwa w UE. Kampanię referendalną promującą wejście do Unii rozpoczęli m.in. Prezydent RP oraz Inicjatywa Obywatelska „TAK w referendum”. Kolejny etap swojej kampanii rozpoczął rząd. W okresie poprzedzającym majowy sondaż¹ widoczne były również inicjatywy służące uzyskaniu jak największej frekwencji w referendum akcesyjnym, przede wszystkim podjęcie decyzji o przedłużeniu czasu jego trwania do dwóch dni oraz wydanie przez biskupów na zakończenie konferencji Episkopatu Polski oświadczenia, w którym wezwali oni Polaków do udziału w referendum. Na stosunek Polaków do Unii Europejskiej z pewnością wpłynęły też wyniki głosowania w innych krajach.

POPARCIE DLA INTEGRACJI NA CZTERY TYGODNIE PRZED REFERENDUM AKCESYJNYM

Wydarzenia ostatnich tygodni sprawiły, że wzrosło zainteresowanie Polaków udziałem w referendum akcesyjnym. W maju aż 79% ogółu ankietowanych deklaruje, że wybiera się do urn, w tym 64% Polaków zapowiada, że na pewno weźmie udział w referendum.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (156) przeprowadzono w dniach 9-12 maja 2003 roku na liczącej 1264 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

7 i 8 czerwca odbędzie się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Czy zamierza Pan(i) wziąć w nim udział?*	Deklaracje respondentów według terminów badań													
	2002										2003			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
Na pewno wezmę w nim udział	60	60	58	61	57	59	57	61	58	63	66	62	64	64
Raczej wezmę w nim udział	14	12	14	12	11	13	15	11	11	10	11	12	11	15
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nim udział, trudno powiedzieć	14	14	14	12	14	13	14	12	12	12	11	11	12	12
Raczej nie wezmę w nim udziału	5	5	4	5	5	4	5	6	6	5	3	5	3	3
Na pewno nie wezmę w nim udziału	7	9	11	10	12	11	9	10	13	9	9	9	10	6

* Do sondażu majowego pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział?”

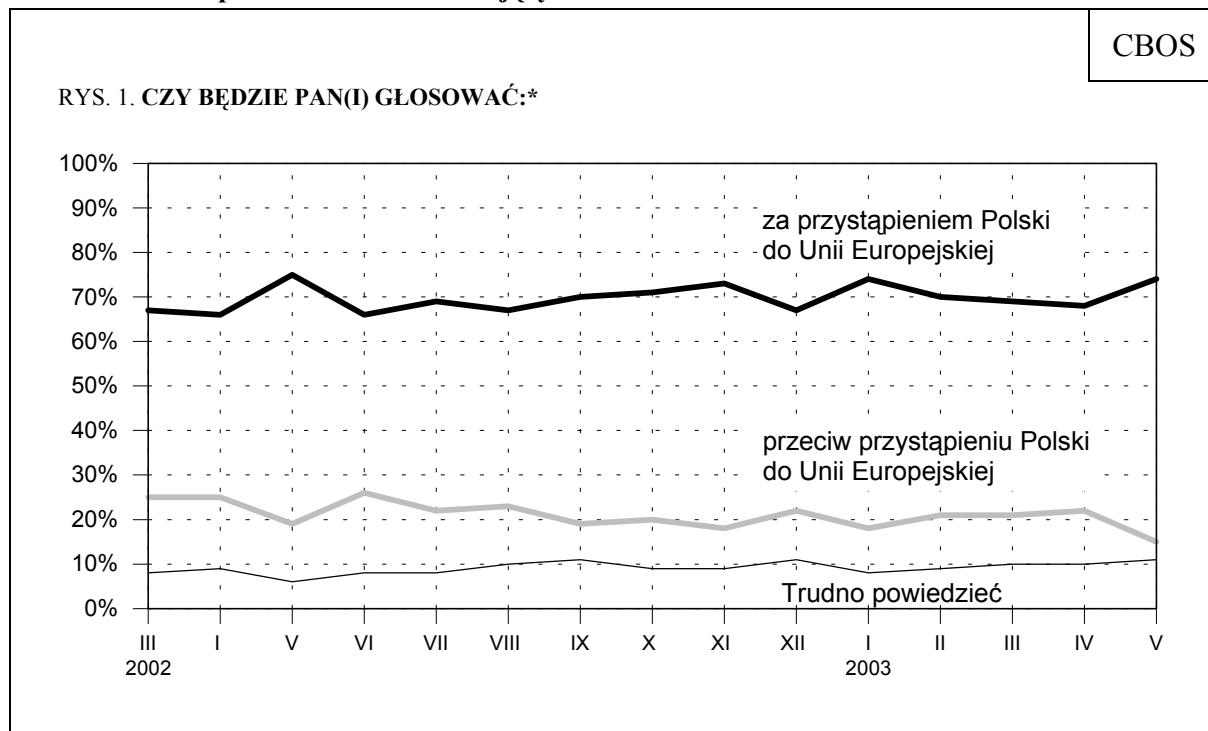
Rezultatem akcji promujących członkostwo Polski w Unii Europejskiej jest dość wyraźny wzrost poparcia społecznego dla integracji. Za wejściem naszego kraju do tej organizacji chce opowiedzieć się 74% Polaków zamierzających wziąć udział w referendum akcesyjnym (o 6 punktów więcej niż w kwietniu). Jedyne 15% jego zadeklarowanych uczestników (o 7 mniej niż przed miesiącem) zamierza głosować przeciw integracji. Odsetek osób gotowych do wyrażenia w referendum sprzeciwu wobec integracji jest obecnie najniższy od marca 2002 roku, a więc od czasu, kiedy pytamy badanych o sposób ich głosowania w tej sprawie.

Tabela 2

Czy będzie Pan(i) głosować:*	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum (według terminów badań)													
	2002										2003			
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	N=750	N=764	N=751	N=659	N=897	N=890	N=751	N=679	N=748	N=770	N=723	N=923	N=997	
w procentach														
- za przystąpieniem Polski do UE	75	66	69	67	70	71	73	67	74	70	69	68	74	
- przeciw przystąpieniu Polski do UE	19	26	22	23	19	20	18	22	18	21	21	22	15	
Trudno powiedzieć	6	8	8	10	11	9	9	11	8	9	10	10	11	

* Do sondażu majowego pytanie brzmiało: „Czy w referendum głosował(a)by Pan(i).”

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum

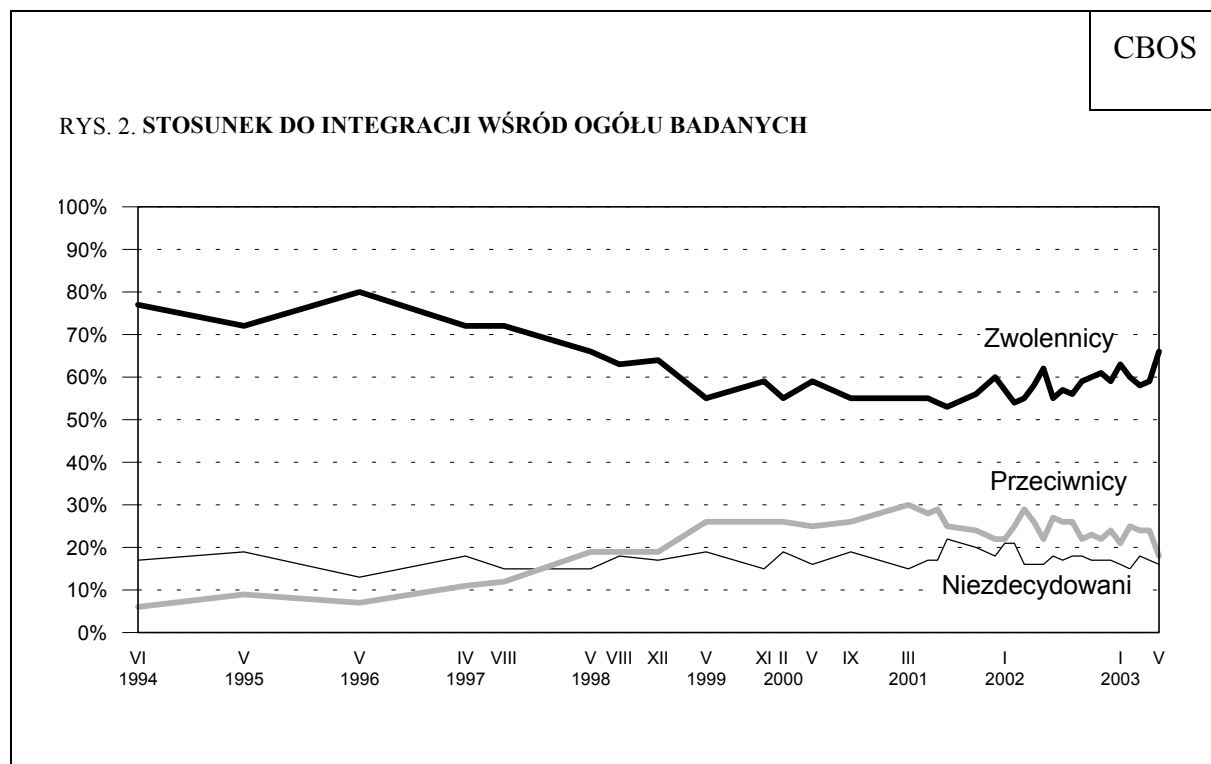
* Do sondażu majowego pytanie brzmiało: „Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):”

O stosunek do integracji zapytaliśmy również osoby, które nie zamierzają uczestniczyć w referendum bądź jeszcze nie wiedzą, czy pójdą do urn. Najczęściej deklarują one, że gdyby zdecydowały się głosować, poparłyby przystąpienie Polski do Unii Europejskiej (38%). Wśród pozostałych większa grupa (36%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie, niż zalicza się do przeciwników akcesji (26%).

Uwzględniając opinie zarówno osób zamierzających uczestniczyć w referendum, jak i tych, które jeszcze się wahają, czy głosować, lub zapowiadają absencję, otrzymaliśmy wskaźnik poparcia dla integracji w całym społeczeństwie. Obecnie do zwolenników członkostwa naszego kraju w UE zalicza się aż 66% ogółu badanych, a jedynie 18% jest temu przeciwnych. Równie wysokie jak obecnie poparcie dla integracji notowaliśmy przed pięcioma laty - w maju 1998 roku, niedługo po rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych.

Tabela 3

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań															
	2002												2003			
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach															
Zwolennicy	54	55	58	62	55	57	56	59	60	61	59	63	60	58	59	66
Przeciwnicy	25	29	26	22	27	26	26	22	23	22	24	21	25	24	24	18
Niezdecydowani	21	16	16	16	18	17	18	18	17	17	17	16	15	18	17	16

Wśród elektoratów partyjnych największe poparcie dla integracji deklarują sympatycy PO RP. Do zwolenników akcesji zalicza się także zdecydowana większość potencjalnych wyborców SLD, PSL oraz PiS. Przychylny stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej ma również znaczna część sympatyków Samoobrony. Natomiast sprzeciw wobec integracji dominuje w elektoracie LPR.

Ze względu na niewielką liczebność większości elektoratów wielkość poparcia dla integracji podajemy dla ogółu zwolenników poszczególnych partii, niezależnie od tego, czy zamierzają oni uczestniczyć w referendum czy też nie.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO RP	99	0	1
SLD	90	5	5
PSL	82	17	1
PiS	77	16	7
Samoobrona RP	48	30	22
LPR	30	60	10

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. 7 i 8 czerwca odbędzie się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Czy zamierza Pan(i) wziąć w nim udział? 1 - Na pewno wezmę w nim udział; 2 - Raczej wezmę w nim udział; 3 - Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nim udział; 4 - Raczej nie wezmę w nim udział; 5 - Na pewno nie wezmę w nim udziału

(%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	64	15	12	3	6	1264
Płeć						
Mężczyźni	67	13	11	4	4	603
Kobiety	61	16	12	3	8	661
Wiek						
18-24 lat	58	22	12	4	4	196
25-34	61	18	10	3	7	213
35-44	64	14	14	4	4	200
45-54	75	11	8	3	3	280
55-64	74	14	7	1	4	135
65 lat i więcej	54	12	17	4	14	240
Miejsce zamieszkania						
Wieś	55	20	14	4	7	487
Miasto do 20 tys.	67	9	10	5	10	155
20-100 tys.	62	16	14	3	5	219
101-500 tys.	78	8	7	2	4	242
501 tys. i więcej mieszk.	71	13	9	1	6	160
Wykształcenie						
Podstawowe	50	19	16	3	12	379
Zasadnicze zawodowe	61	17	11	5	5	354
Średnie	72	12	10	2	4	405
Wyższe	91	7	2	0	1	126
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	82	14	3	1	1	81
Prac. umysł. niż. szczebla	81	8	8	0	4	80
Pracownicy fiz.- umysł.	59	26	10	4	2	81
Robotnicy wykwalifikowani	60	12	21	3	4	114
Robotnicy niewykwalifik.	74	18	2	0	6	39
Rolnicy	62	16	14	2	7	81
Pracujący na własny rach.	85	3	6	0	6	57
Bierni zawodowo						
Renciści	61	13	11	4	11	142
Emeryci	62	11	13	4	10	244
Uczniowie i studenci	66	20	9	4	1	114
Bezrobotni	51	24	11	6	9	167
Gospodynie domowe i inni	58	10	24	5	3	65
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	80	12	4	1	3	166
spółce właścicieli	72	14	11	0	2	75
prywatnych i państwa	66	15	12	3	5	219
sekt. prywat. poza rolnict.	62	15	12	3	7	85
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	54	23	14	5	5	140
300-399	62	10	16	3	9	104
400-599	63	21	10	3	4	216
600-800	68	13	12	0	6	171
Powyżej 800 zł	79	6	7	2	6	192
Ocena własnych war. mater.						
Złe	56	16	16	5	7	465
Średnie	66	16	9	3	6	537
Dobre	76	10	8	1	5	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	59	16	12	4	10	80
Raz w tygodniu	65	15	13	2	5	623
1-2 razy w miesiącu	62	16	13	6	3	181
Kilka razy w roku	66	14	8	4	9	253
W ogóle nie uczestniczy	64	16	10	2	9	126
Poglądy polityczne						
Lewica	79	12	6	1	3	223
Centrum	64	17	12	2	4	383
Prawica	74	11	7	4	4	280
Trudno powiedzieć	48	18	18	5	12	377

Tabela 2. Czy będzie Pan(i) głosować:

(%)

	za przystąpieniem Polski do UE	przeciw przystąpieniu Polski do UE	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	74	15	11	997
Płeć				
Mężczyźni	73	17	9	486
Kobiety	75	13	12	512
Wiek				
18-24 lat	73	17	10	157
25-34	79	13	8	168
35-44	78	13	9	156
45-54	71	15	14	241
55-64	74	19	7	118
65 lat i więcej	71	16	13	156
Miejsce zamieszkania				
Wieś	64	21	15	364
Miasto do 20 tys.	81	15	4	117
20-100 tys.	79	11	9	172
101-500 tys.	84	9	7	209
501 tys. i więcej mieszk.	74	13	13	135
Wykształcenie				
Podstawowe	67	21	11	261
Zasadnicze zawodowe	70	17	13	276
Średnie	79	11	10	338
Wyższe	83	11	6	122
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	84	8	8	77
Prac. umysł. niż. szczebla	81	7	12	71
Pracownicy fiz.- umysł.	75	15	11	68
Robotnicy wykwalifikowani	81	11	8	83
Robotnicy niewykwalifik.	78	10	11	36
Rolnicy	43	30	26	63
Pracujący na własny rach.	69	22	10	50
Bierni zawodowo				
Renciści	73	21	5	105
Emeryci	74	14	12	179
Uczniowie i studenci	72	21	7	98
Bezrobotni	76	13	10	124
Gospodynie domowe i inni	78	8	14	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	80	12	7	153
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	83	10	7	65
sekt. pryw. poza rolnict.	77	11	12	176
prywatnym gosp. rolnym	50	27	23	66
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	68	23	9	107
300-399	69	18	13	73
400-599	75	20	6	181
600-800	79	11	10	138
Powyżej 800 zł	91	7	2	164
Ocena własnych war. mater.				
złe	71	18	11	331
Średnie	71	16	13	441
Dobre	85	10	5	223
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	20	22	60
Raz w tygodniu	73	17	10	497
1-2 razy w miesiącu	75	14	11	138
Kilka razy w roku	80	10	10	202
W ogóle nie uczestniczy	76	16	8	100
Poglądy polityczne				
Lewica	84	7	9	202
Centrum	74	17	9	308
Prawica	77	16	7	239
Trudno powiedzieć	62	20	18	248

Tabela 3. Stosunek do integracji wśród ogółu badanych

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Niezdecydowani	Liczba osób
Ogółem	66	18	16	1261
Płeć				
Mężczyźni	67	21	12	603
Kobiety	66	14	20	658
Wiek				
18-24 lat	68	20	13	196
25-34	73	17	11	210
35-44	69	18	13	200
45-54	66	16	18	280
55-64	69	19	12	135
65 lat i więcej	58	17	25	240
Miejsce zamieszkania				
Wieś	55	23	22	484
Miasto do 20 tys.	72	17	12	155
20-100 tys.	74	14	11	219
101-500 tys.	77	12	11	242
501 tys. i więcej mieszk.	68	15	17	160
Wykształcenie				
Podstawowe	57	22	21	379
Zasadnicze zawodowe	63	20	17	352
Średnie	73	13	14	403
Wyższe	82	12	6	126
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	81	11	9	81
Prac. umysł. niż. szczebla	78	8	14	80
Pracownicy fiz. - umysł.	71	19	11	81
Robotnicy wykwalifikowani	69	19	11	114
Robotnicy niewykwalifik.	74	15	10	39
Rolnicy	39	30	30	81
Pracujący na własny rach.	64	19	17	57
Bierni zawodowo				
Renciści	62	22	17	142
Emeryci	61	17	22	244
Uczniowie i studenci	72	20	8	114
Bezrobotni	67	17	15	166
Gospodynie domowe i inni	76	8	16	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	76	16	9	166
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	79	11	11	75
sekt. pryw. poza rolnict.	71	16	14	219
prywatnym gosp. rolnym	46	28	26	85
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	62	26	13	140
300-399	58	24	18	100
400-599	69	20	11	216
600-800	71	14	15	171
Powyżej 800 zł	83	11	7	192
Ocena własnych war. mater.				
Źle	60	21	20	462
Średnie	65	18	17	537
Dobre	81	12	8	260
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	25	31	80
Raz w tygodniu	66	19	15	622
1-2 razy w miesiącu	67	18	15	179
Kilka razy w roku	72	13	15	253
W ogóle nie uczestniczy	70	16	14	126
Poglądy polityczne				
Lewica	81	9	11	221
Centrum	70	18	13	382
Prawica	73	18	8	280
Trudno powiedzieć	50	22	28	377